

Huvudman

Lärocentrum i Skara ekonomisk
förening
info@friskolanmetis.com

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Friskolan Metis belägen i Skara kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lärocentrum i Skara ekonomisk förening att senast den **16 oktober 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisning av legitimerade och behöriga lärare samt anmälan till rektorn om behov av särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Lärocentrum i Skara ekonomisk förening inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Lärocentrum i Skara ekonomisk förening ska vidta följande åtgärder Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

1. Se till att undervisningen i så stor utsträckning som möjligt bedrivs av lärare som är legitimerade och behöriga för den undervisning de bedriver. Detta gäller exempelvis ämnena svenska och engelska på högstadiet, samhällsorienterande och naturorienterande ämnen på mellanstadiet samt ämnet bild på både mellan- och högstadiet. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med en förteckning över undervisande personal på skolenheten där det framgår lärarnas legitimation och behörigheter samt vilka ämnen och årskurser som lärarna bedriver undervisning i. Om någon av skollagens undantagsregler är tillämpliga ska även lärarens erfarenhet och utbildning framgå. Huvudmannen ska även redogöra för skälen till att huvudmannen bedömt att en undantagsregel varit tillämplig för det fall en icke legitimerad eller obehörig lärare bedriver undervisning. Huvudmannen ska även redogöra för vilka ansträngningar som vidtagits för att undervisningen i så stor utsträckning som möjligt ska bedrivas av lärare som har legitimation och behörighet för undervisningen de bedriver. (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen)

Anmälan till rektorn om behov av särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 17 augusti 2026 informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav gällande anmälan till rektorn om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd samt om rektorns ansvar att se till att starta en utredning efter varje inkommen anmälan. Rektorn ska även förtydliga för personalen hur en sådan anmälan till rektorn ska göras. Huvudmannen ska dokumentera när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska delges Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § a och 3 kap. 7 § skollagen)
2. Se till att alla elever som, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befaras inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas anmäls till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att extra anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska dokumentera hur många anmälningar som inkommit till rektorn under perioden 1 augusti 2026 till och med 9 oktober 2026 samt vilket datum anmälan inkommit för respektive elev. Denna dokumentation ska delges Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar och utredning om behov av särskilt stöd.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2026:4721) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2026 inlett en tillsyn av Friskolan Metis i Skara kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Friskolan Metis följer gällande bestämmelser rörande undervisning av legitimerade och behöriga lärare, extra anpassningar, anmälan till rektorn om behov av särskilt stöd samt utredning om behov av särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn den 28 maj 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat en lärarförteckning, betygskataloger för årskurs 7 och 8 avseende ämnena svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska för höstterminen 2025 samt en sammanställning över elever som anmälts för utredning om särskilt stöd. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av ingiven lärarförteckning framgår att 7 av 17 undervisande personal saknar lärarlegitimation. Dessa 7 lärare undervisar i ämnena matematik, biologi, fysisk kemi, engelska, svenska och franska på högstadiet, ämnena slöjd, musik och bild på mellan- och högstadiet samt ämnena svenska, matematik, engelska, teknik och naturorienterande ämnen på mellanstadiet. Vidare framgår att en legitimerad lärare med behörighet för svenska och samhällskunskap på högstadiet undervisar i svenska men även i hem- och konsumentkunskap som läraren inte är behörig i, samtidigt finns det icke legitimerade lärare som undervisar i svenska på högstadiet. Därtill framgår att två legitimerade lärare på mellanstadiet undervisar i de samhällsorienterande ämnena men att de saknar behörighet för ämnet.

Av intervjun med lärare framgår att tjänstefördelning bygger på att lärare i låg- och mellanstadiet följer en klass från förskoleklass till årskurs 3 och från årskurs 4 till årskurs 6. Lärare uppger även att rektorn har en vilja att omfördela tjänsterna så att fler behöriga lärare undervisar eleverna men att det är svårt på en liten skola. Rektorn uppger i intervju att tjänstefördelningen först och främst baseras på behörighet men att lärarna också får lämna önskemål om vilka ämnen de vill undervisa i. Av intervjun med rektorn framgår även att rektorn i tjänstefördelning tar hänsyn till att eleverna ska vara trygga och inte möta olika lärare. Inför nästa läsår planerar rektorn att göra förändringar i tjänstefördelningarna så att fler

elever undervisas av behöriga lärare. Exempelvis ska en lärare som saknar lärarlegitimation inte undervisa utan få andra arbetsuppgifter samt ska en lärare utan legitimation men med utbildning i musik undervisa i ämnet musik i årskurs 4 till 9.

Av intervju med rektorn framgår att rektorn i flera ämnen har gjort ansträngningar i form av annonseringar i syfte att anställa legitimerade lärare. Rektorn uppger att det har varit svårt att rekrytera lärare i matematik och de naturorienterande ämnena. Av inkommen dokumentation framgår att skolan under våren 2026 har annonserat eller har pågående annonser om tjänster avseende ämnena matematik, naturorienterande ämnen, franska, hem- och konsumentkunskap, trä- och metallslöjd för högstadiet samt musik för årskurserna 4 till 9 och grundskolelärare för mellanstadiet, inga ämnen är dock specificerade i den annonsen. Vidare framgår att skolan under våren 2025 har annonserat om tjänster avseende ämnena franska, matematik, naturorienterande ämnen, teknik, samhällsorienterande ämnen och svenska för högstadiet samt grundskollärare för lågstadiet, inga ämnen är dock specificerade i den annonsen. Av inkommen dokumentation framgår dock att icke legitimerade lärare bedriver undervisning i bland annat ämnena slöjd och bild men att skolan inte har annonserat om tjänster avseende dessa ämnen. Av intervju med rektorn framgår att lärare som undervisar i dessa ämnen har arbetat länge på skolan, att omfattningen av tjänsterna är små samt att rektorn inte vet hur hen ska hantera de lärare som redan är anställda. Av inkommen dokumentation framgår även att icke legitimerade lärare undervisar i ämnena svenska och engelska på högstadiet och att skolan under våren 2026 inte har annonserat om tjänster avseende dessa ämnen.

Rättslig reglering

Enligt skollagen får endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Vidare framgår av skollagen att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Detta gäller dock inte om undervisningen avser modersmål. (2 kap. 18 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att alla elever och barn har rätt till undervisning av god kvalitet och undervisningen ska därför i första hand skötas av lärare och förskollärare som har en utbildning för den

undervisning de bedriver. Vidare framgår undantagssituationer som avser det fall att en lärare som har en utbildning som krävs för att bedriva undervisningen finns att tillgå, men att denna lärare är direkt olämplig att använda med hänsyn till eleverna. Det kan till exempel röra sig om missbruksproblem. Utan detta undantag skulle huvudmannen, om någon annan lärare eller förskollärare som har den utbildning som krävs inte finns att tillgå, inte ha möjlighet att byta ut den olämpliga läraren eller förskolläraren mot en vikarie som saknar sådan utbildning. Av kravet på särskilda skäl framgår att undantaget, liksom i dag, ska tillämpas restriktivt. (prop. 2009/10:165 s. 269 och 652).

Av förarbetena till skollagen framgår även gällande att en sådan lärare som avses i 2 kap. 18 § skollagen som huvudregel endast får bedriva undervisning ett år i sänder, att detta i normalfallet bör vara till terminens eller läsårets slut och att huvudmannen efter denna tid är skyldig att på nytt försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen. (prop. 2009/10:165 s. 653)

I förarbetena betonas vidare att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat. Studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat. Det är därför problematiskt att en stor del av undervisningen i det svenska skolväsendet bedrivs av personer som saknar utbildning för den undervisning de bedriver, helt eller delvis. Utöver de generella lärarkompetenserna ska lärare också ha en specifik kompetens för olika skolformer, verksamheter, årskurser och ämnen. Det är nödvändigt eftersom barn, ungdomar och vuxna i olika åldrar och på olika utbildningsnivåer kräver olika slag av undervisning. För att utbildningen och undervisningen ska hålla hög kvalitet ska huvudmännen använda lärares kompetens på rätt sätt i undervisningen. Rektorn, som leder och samordnar det pedagogiska arbetet inom sitt verksamhetsområde, har ansvar för att planera verksamheten på ett sådant sätt att lärare och används för sådan undervisning som läraren har utbildning för. (prop. 2009/10:165 s. 261 f.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan brister i att ge eleverna undervisning som bedrivs av legitimerade och behöriga lärare. Av utredningen framgår att undervisning i flera ämnen bedrivs av personer som saknar lärarlegitimation, exempelvis i ämnena svenska och engelska på högstadiet och i ämnet bild på hög- och mellanstadiet. I ytterligare ämnen undervisar personer som är legitimerade men saknar behörighet för aktuellt ämne, exempelvis i de samhällsorienterande ämnena på mellanstadiet. Vidare framgår att huvudmannen inte gjort ansträngningar för att rekrytera legitimerade och behöriga lärare i ämnena slöjd, bild, svenska och engelska trots att behörighet i dagsläget saknas på skolenheten. Skolinspektionen

bedömer därför att de ansträngningar som gjorts inte är tillräckliga för att tillgodose skolenhetens behov av legitimerade och behöriga lärare.

Anmälan till rektorn om behov av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektorn uppger i intervju att rutinen för extra anpassningar och särskilt stöd har diskuterats med personalen vid tre tillfällen under höstterminen och tre tillfällen under vårterminen. Enligt rektorn kan det dock finnas personal som inte tycker att rutinen är tydlig. I intervju med lärare framgår det att lärare upplever att rutinen avseende anmälan till rektorn är otydlig och att nya rutiner inte är fullt ut förankrade. Lärare uppger att en anmälan om behov av särskilt stöd sker när de lyfter en elev för diskussion i möten med rektorn eller elevhälsan. Av intervju med rektorn och representanter för elevhälsan framgår att en anmälan om utredning av särskilt stöd sker genom att en mentor eller lärare mejlar specialpedagogen och rektorn.

Av intervjuer med representanter för elevhälsan och rektorn framgår att det finns elever som under höstterminen 2025 och vårterminen 2026 inte uppfyllt eller befars inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas efter att extra anpassningar prövats och visat sig vara otillräckliga inom ramen för den ordinarie undervisningen, men som inte har anmälts till rektorn. Lärarna uppger i intervju att alla elever är kända av rektorn eftersom alla elever lyfts till elevhälsoteamet.

Skolinspektionen har inför tillsynsbesöket tagit del av skolenhetens sammanställning över elever som fram till den 6 maj 2026 har anmälts till rektorn för behov av utredning om särskilt stöd, betygskataloger för årskurs 7 och 8 avseende ämnena svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik samt en sammanställning av måluppfyllelse för årskurs 3 och 5. Av dokumentationen framgår att det finns flera elever som under höstterminen 2025 inte har uppfyllt de betygskriterier som minst ska uppnås samt elever som under vårterminen 2026 inte har uppfyllt de kriterier för bedömning som minst ska uppfyllas och som inte är anmälda till rektorn. Av intervju med lärare framgår att det av dessa elever finns minst nio elever som lärare anser är anmälda till rektorn för utredning om behov av särskilt stöd men som inte finns med på den sammanställning över anmälda elever som Skolinspektionen tagit del av inför tillsynen. Av intervju med representanter från elevhälsan och rektorn framgår att majoriteten av de nio elever som lärarna anser vara anmälda till rektorn inte är anmälda. Vidare framgår av intervju med representanter från elevhälsan att de anser att fyra av de nio elever lärarna nämner borde vara anmälda till rektorn för utredning om behov av särskilt stöd. Därtill framgår

det av intervju med rektorn att rektorn anser att tre av dessa nio elever borde vara anmälda till rektorn för utredning om behov av särskilt stöd.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet, och att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. (2 kap. 34 a § första stycket skollagen)

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 7 § första stycket skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att alla som arbetar i skolan har ett ansvar för att uppmärksamma de elever som behöver särskilda stödåtgärder och att föra detta vidare till rektorn. Anmälningsskyldigheten kan i det enskilda fallet gälla en lärare, personal inom elevhälsan eller annan skolpersonal. Om en elevs stödbehov uppmärksammas av en lärare inom ramen för den undervisning som läraren ansvarar för, är läraren skyldig att anmäla detta till rektorn. (Prop. 2009/10:165 s. 664)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister avseende anmälan till rektorn om utredning av elevers behov av särskilt stöd. Tillsynen visar att det finns elever som inte uppfyller de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att eleverna ges extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, men som inte är anmälda till rektorn för utredning av behov av särskilt stöd. Tillsynen visar också att det är otydligt och att det saknas samsyn mellan lärare respektive rektor och elevhälsa kring hur en anmälan ska göras och att detta medför att elever inte anmäls till rektorn eller inte uppfattas som anmälda till rektorn. Om en anmälan till rektorn uteblir för en elev riskerar eleven att bli utan det särskilda stöd som hen kan ha behov av och har rätt till enligt skollagen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Lärocentrum i Skara ekonomisk förenings verksamhet vid Friskolan Metis uppfyller inte författningarnas krav vad gäller undervisning av legitimerade och behöriga lärare samt anmälan till rektorn om behov av särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Lärocentrum i Skara ekonomisk förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår att elever som är i behov av extra anpassningar ges det inom ramen för den ordinarie undervisningen. Det framgår även flera exempel på extra anpassningar såsom bildstöd, individuella instruktioner, extra tid, placering i klassrummet, avgränsade uppgifter och olika digitala hjälpmedel. Vidare uppger lärare att extra anpassningar ges i samtliga ämnen och att de extra anpassningarna kan variera beroende på ämne. Av intervjuer med lärare och representanter för elevhälsan framgår även att extra anpassningar bland annat utvärderas i samband med arbetslagsmöten.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. (3 kap. 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning om behov av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med representanter för elevhälsan och rektorn framgår att rektorn efter en anmälan om utredning av särskilt stöd också startar en utredning av elevens behov av särskilt stöd. Lärare uppger dock i intervju att det förekommer att rektorn beslutar att inte starta en utredning om särskilt stöd, utan i stället rekommenderar lärare att pröva ytterligare extra anpassningar. Av intervju med rektorn framgår visserligen att rektorn har rekommenderat ytterligare extra anpassningar, men först efter att en utredning om behov av särskilt stöd visat att eleven inte är i behov av särskilt stöd. Vidare uppger elevhälsan att det inte har hänt att rektorn inte har startat en utredning om behov av särskilt stöd efter att en elev är anmäld för utredning om behov av särskilt stöd. Av samtliga intervjuer framgår även att rektorn också startar en utredning om en elev uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation (3 kap. 7 §).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Lärocentrum i Skara ekonomisk förening brutit mot bestämmelserna när det gäller utredning om behov av särskilt stöd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Caroline Göth

Beslutsfattare
Signerat av: Caroline Göth

X Viktor Hagström

Föredragande
Signerat av: Viktor Hagström